Lieta Nr.C39054817
C-0548-16/7

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Valmierā, 2017.gada 31.oktobrī

Valmieras rajona tiesa,
tiesnesis Didzis Lūdacis,
tiesas sēdes sekretāre Elīna Lauce,
piedaloties prasītāja pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. B/ prasībā par īpašuma tiesību uz nekustamo īpašumu atzīšanu, lietā ar atbildētājiem /pers. C/, /pers. D/ un trešajām personām Mazsalacas novada pašvaldību, /pers. E/ un /pers. F/.

Aprakstošā daļa.

[1] Prasītāja/pers. B/ (turpmāk prasītājs) cēla tiesā prasību atzīt prasītājam īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kas sastāv no būves (dzīvojamās mājas) ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs A/, būves (kūts) ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, būves (šķūņa) ar kadastra apzīmējumu /numurs C/un būves (šķūņa) ar kadastra apzīmējumu /numurs D/, kas atrodas /adrese A/.

[1.1] Prasības pieteikumā (l.l.4-8) norādīts, ka saskaņā 1992.gada 31.augusta vienošanas SIA "Skaņaiskalns", pamatojoties uz Latvijas Republikas 1991.gada 21.jūnija likuma "Par lauksaimniecības" uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju 19.pantu, nodeva īpašumā /pers. H/ pret 34519 rubļiem atsavināto sabiedrības mantu, kas cita starpā sastāv no dzīvojamās mājas ar kadastra Nr./numurs A/un palīgēkām ar kadastra apzīmējumiem /numurs B/, /numurs C/, /numurs D/, kuras atrodas /adrese A/.

[1.2] /pers. H/ miris /datums/.

[1.3] Prasītājs, atbildētāji un trešās personas ir /pers. H/ bērni. Viņa atstāto mantojumu atbildētāji un trešās personas nav likuma noteiktajā kārtībā pieņēmuši, un par to nav iesniegta mantojuma prasība.

[1.4] Prasītāja brāļi /pers. C/ un /pers. D/ ir norādīti prasībā kā atbildētāji, ņemot vērā to, ka ir deklarējuši savu dzīvesvietu /adrese A/, bet nekustamo īpašumu neapsaimnieko. /pers. C/ arī faktiski nedzīvo minētajā adresē.

[1.5] Prasībā nav norādīts kā trešā persona /pers. H/ dēls /pers. I/ (dzimis /datums/). jo nedzīvo Latvijas Republikā un ir atsūtījis tiesai adresētu? paziņojumu, no kura izriet, ka iebildumi pret šo prasību viņam nav.

[1.6] Ņemot vērā, ka prasībā minētie nekustamie īpašumi atrodas uz Mazsalacas novada pašvaldībai piekritīgas zemes, prasībā kā trešā persona norādīta pašvaldība.

[1.7] Prasītājs ar ģimeni dzīvo un apsaimnieko dzīvojamo māju un palīgēkas. Prasītāja un viņa ģimenes locekļu deklarētā dzīvesvietā /adrese A/, ir no 1990.gada.

[1.8] Par zemes vienību "/Nosaukums A/" ar kadastra apzīmējumu /numurs F/, uz kuras atrodas dzīvojamā māja un palīgēkas, prasītāja sieva /pers. F/ ar Mazsalacas novada pašvaldību ir noslēgusi zemes nomas līgumu, kā arī pašvaldībai tiek maksāts nekustamā īpašuma nodoklis. Ģimene nodarbojās ar lopkopību. Minētajā īpašumā ir reģistrēts ganāmpulks no /datums/gada ar Nr. /numurs/. Prasītājs ir veicis dzīvojamās mājas remontu.

[1.9] Saskaņā ar Civillikuma 694.pantu, ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā vai ja šādu valdījumu viņš iegūst vēlāk, un ja viņš līdz likumā norādīto termiņa notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteiktu atsauksmi, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis.

[1.9.1] Ņemot vēra minēto, ir pieņemams, ka prasītājs tēva atstāto mantojumu, īpašuma tiesības uz dzīvojamo māju un palīgēkām ir pieņēmis.

[1.10] Saskaņā ar Civillikuma 1024.pantu, kas pēc ieilguma noteikumiem valdījis desmit gadu laikā nekustamu īpašumu, kurš zemes grāmatās uz viņa vārdu nav ierakstīts, tas atzīstams par tādu, kas ieguvis šo nekustamo īpašumu ar ieilgumu, un tam ir tiesība un pienākums prasīt šā iegūšanas pamata ierakstīšanu zemes grāmatās uz savu vārdu.

[1.10.1] Kā redzams no minētajiem faktiem un tiesai iesniegtajiem dokumentiem, nekustamais īpašums - dzīvojamā ēka un palīgēkas, kas atrodas /adrese A/, ir prasītāja nepārtrauktā, labticīgā valdījumā vairāk kā desmit gadus.

[2] Atbildētāji/pers. C/ un /pers. D/ rakstveida paskaidrojumus par prasības pieteikumu nav iesnieguši. Tiesa atzīst, ka paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai šajā lietā.

[3] Trešās personas /pers. E/ un /pers. F/ rakstveida paskaidrojumus par prasības pieteikumu nav iesniegušas. Tiesa atzīst, ka paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai šajā lietā.

[4] Trešā persona Mazsalacas novada pašvaldība iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus par prasības pieteikumu.

[4.1] Trešai personai ir zināma prasības būtība un pret to iebildumu nav. Prasītājs ar ģimeni dzīvo un apsaimnieko būves. Par būvēm tiek maksāts nekustamā īpašuma nodoklis, parādu nav.

[5] Prasītāja pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja spēkā, pamatojot to ar prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem. papildus norādīja, ka ne atbildētāji ne trešās personas, ne kādas citas personas nav cēlušas iebildumus pret prasību.

[6] Atbildētājs/pers. C/ uz tiesas sēdi nav ieradies, nav paziņojis savas neierašanās iemeslu, kā arī nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt atbildētāja prombūtnē.

[7] Atbildētājs/pers. D/ uz tiesas sēdi nav ieradies, nav paziņojis savas neierašanās iemeslu, kā arī nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt atbildētāja prombūtnē.

[8] Trešā persona /pers. E/ uz tiesas sēdi nav ieradies, nav paziņojis savas neierašanās iemeslu, kā arī nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt trešās personas prombūtnē.

[9] Trešā persona /pers. F/ uz tiesas sēdi nav ieradusies, nav paziņojusi savas neierašanās iemeslu, kā arī nav lūgusi atlikt lietas izskatīšanu. Tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt trešās personas prombūtnē.

[10] Trešā persona Mazsalacas novada pašvaldība, tās pārstāvis, uz tiesas sēdi nav ieradies. Trešā persona ir pieteikusi rakstveida lūgumu izskatīt lietu tās prombūtnē. Tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt trešās personas prombūtnē.

Motīvu daļa.

[11] Tiesa, uzklausījusi prasītāja pilnvarotā pārstāvja paskaidrojumus, iepazinusies ar prasības pieteikumu, trešās personas rakstveida paskaidrojumiem par prasības pieteikumu un lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un izvērtējusi visu kopumā, atzīst, ka prasība ir apmierināma pilnīgi.

[12] Civilprocesa likuma 56.[1]panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

[12.1] Tiesa konstatē, ka prasības pieteikums atbildētājiem ir nosūtīts uz deklarēto adresi. Tādejādi uzskatāms, ka prasības pieteikums atbildētājiem ir izsniegts un tā saturs paziņots.

[12.2] Tiesa konstatē, ka prasības pieteikums trešām personām ir nosūtīts uz deklarēto un juridisko adresi. Tādejādi uzskatāms, ka prasības pieteikums trešām personām ir izsniegts un tā saturs paziņots

[13] Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[13.1] Tiesa konstatē, ka atbildētāji nav apstrīdējuši prasības pieteikumā norādītos apstākļus, kā arī nav cēluši pretprasību. Tādejādi tiesai nav pamata uzskatīt, ka atbildētājiem ir iebildumi pret prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

[13.2] Tiesa konstatē, ka trešās personas nav cēlušas iebildumus vai patstāvīgus prasījumus pret prasību. Tādejādi tiesai nav pamata uzskatīt, ka trešām personām ir iebildumi pret prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

[14] Tiesai nav pamata apšaubīt, ka saskaņā ar 1992.gada 31.augusta vienošanos SIA "Skaņaiskalns", pamatojoties uz Latvijas Republikas 1991.gada 21.jūnija likuma "Par lauksaimniecības" uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju 19.pantu, nodeva īpašumā /pers. H/ (turpmāk /pers. H/) pret 34519 rubļiem atsavināto sabiedrības mantu, kas cita starpā sastāv no dzīvojamās mājas ar kadastra Nr./numurs A/un palīgēkām ar kadastra apzīmējumiem /numurs B/, /numurs C/, /numurs D/, kuras atrodas /adrese A/(l.l.7, 11).

[14.1] /pers. H/ miris /miršanas datums/(l.l.8).

[15] Prasītājs ir /pers. H/ dēls.

[16] Lietā nepastāv strīds, ka prasītājs no 1990.gada 7.novembra ir deklarējis savu dzīvesvietu /adrese A/.

[16.1] Tiesai nav pamata apšaubīt, ka 2012.gada 25.aprīlī Mazsalacas novada pašvaldība kā iznomātājs un /pers. F/ - prasītāja sieva, kā nomnieks noslēdza Zemes nomas līgumu (l.l.15). Puses vienojās, ka iznomātājs nodod un nomnieks pieņem nomas lietošanā īpašumu "/Nosaukums A/", kadastra numurs /numurs F/, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs G/, /numurs H/ 7,86 ha platībā un īpašuma "/Nosaukums B/", kadastra apzīmējums /numurs J/zemes gabalu 1,7 ha platībā, /adrese B/. Attiecīgais līgums ir spēkā līdz 2022.gada 30.aprīlim.

[17] Tiesa konstatē, ka Valsts zemes dienestā ir reģistrētas būves: 1) viena dzīvokļa dzīvojamā māja, kadastra apzīmējums /numurs A/, adrese: /adrese A/(l.l.27-29); 2) lauku saimniecības nedzīvojamā ēka – kūts, kadastra apzīmējums /numurs B/, adrese: /adrese A/(l.l.30); 3) šķūnis, kadastra apzīmējums /numurs C/, adrese: /adrese A/(l.l.31); 4) šķūnis, kadastra apzīmējums /numurs D/, adrese: /adrese A/ (l.l.32) (turpmāk visas ēkas kopā Būves).

[17.1] Iepriekš minētās būves atrodas uz pašvaldībai piekritīgas zemes (l.l.27).

[17.2] Būves īpašums ir reģistrēts Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmā kā patstāvīgs īpašuma objekts Būves īpašums nav uzskatāms par zemes vienības īpašnieka īpašums.

[18] Prasītājs cēla prasību atzīt viņam īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kas sastāv no būves - dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs A/, būves - kūts ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, būves - šķūņa ar kadastra apzīmējumu /numurs C/un būves - šķūņa ar kadastra apzīmējumu /numurs D/, kas atrodas /adrese A/.

[18.1] Iepriekš minētās Būves viņš ieguvis pieņemot /pers. H/ mantojumu, viņš tās lieto un īpašuma tiesības ieguvis ar ieilgumu.

[19] /datums/ Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", laidienā Nr./numurs/, (l.l.45) tika publicēts paziņojums par attiecīgo lietu, nosakot trīs mēnešu termiņu iebildumu pret prasību iesniegšanu tiesā.

[19.1] Tiesā nav pieteikušās personas, kurām ir iebildumi pret šo prasību. Tiesa secina, ka neviena persona nav cēlusi iebildumus pret attiecīgo prasību par īpašuma tiesību atzīšanu uz Būvēm.

[20] Atbildētāji/pers. C/ un /pers. D/ iebildumus vai pretprasību pret prasību nav cēluši.

[21] Trešās personas Mazsalacas novada pašvaldība, /pers. F/ un /pers. E/ iebildumus vai pretprasību pret prasību nav cēluši.

[22] Tiesai nav pamata apšaubīt, ka /pers. I/ ir paziņojis, ka ir informēts par mantojuma atvēršanu pēc tēva /pers. H/ nāves. /pers. I/ atsakās no īpašuma saņemšanas, kas pieder tēvam, t.sk., no ēkas (dzīvojamā māja), kadastra apzīmējums /numurs A/; 2) ēkas (kūts) kadastra apzīmējums /numurs B/; 3) ēkas (šķūnis) kadastra apzīmējums /numurs C/; 4) ēka (šķūnis) kadastra apzīmējums /numurs D/(l.l.40-41). /pers. I/ nav stājies mantotā īpašuma pārvaldīšanā.

[23] Saskaņā ar Civillikuma 998.pantu ar ieilgumu lietu iegūst par īpašumu, ja ieguvējs to ir valdījis likumā noteiktu laiku kā savu, ievērojot arī citus likumiskus nosacījumus.

[23.1] Civillikuma 999.pants paredz, ka, lai valdījums nodibinātu īpašumu ar ieilgumu, ir vajadzīgi šādi priekšnoteikumi: 1) priekšmets, ko var iegūt ar ieilgumu (1000.-1005.p.); 2) tiesisks pamats (1006.-1012.p.); 3) valdītāja laba ticība (1013.- 1017.p.); 4) nepārtraukts valdījums (1018.-1022.p.); 5) noteiktā laika notecējums (1023. un 1024.p.); 6) lietas īpašnieka tiesiska iespēja izlietot savu tiesību uz lietu (1025.-1029.p.).

[24] Tiesa atzīst, ka ar ieilgumu iegūstamais priekšmets - Būves, pats par sevi atbilstoši Civillikuma 929.pantam var būt par privāta īpašuma priekšmetu. Šāds priekšmets nav izņemts no vispārējas privāttiesiskas apgrozības.

[25] Viens no likumiskajiem nosacījumiem, lai iegūtu lietu ar ieilgumu, ir tiesisks pamats, kurš atbilstoši Civillikuma1006.pantam pats par sevi piešķir īpašuma tiesību, bet kam attiecīgā gadījumā sevišķa šķēršļa dēļ īpašuma iegūšana nav tūliņ sekojusi.

[25.1] Tiesību doktrīnā atzīts, ka ieilguma gadījumā tiesiskam pamatam jābūt tādam, kas pats par sevi nodrošinātu īpašuma pāreju, bet kādi formas un procedūras trūkumi vai arī attiecīga atļauju vai akceptu nesaņemšana nav nodrošinājusi tūlītēju īpašuma tiesību pāreju. Minētie trūkumi arī uzskatāmi par pantā (Civillikuma 1006.pants) minētajiem "sevišķiem šķēršļiem", kuru dēļ īpašuma tiesības tiek iegūtas tikai, iztekot likumā noteiktajam ieilguma laikam (sk. A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums.- Rīga:Tiesu namu aģentūra, 2002, 144.lp.).

[25.2] Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā ir konstatējams īpašuma iegūšanas tiesiskais pamats, kas ir viens no nosacījumiem, lai īpašumu iegūtu ar ieilgumu. Atbilstoši Civillikuma 1007.panta 2.punktam valdījuma tiesiskais pamats ir visi tiesiskie darījumi, saprotot ar to kā vienpusējus gribas izteikumus, tā arī līgumus, kuru mērķis ir atdot citam īpašumu. Tāpat minētā panta 3.punkts kā tiesisku pamatu īpašuma valdījuma iegūšanai paredz arī likumisko mantošanu, uz kuras pamata mantinieks var iegūt ar ieilgumu arī svešas lietas, kas ietilpušas viņam piekritušā mantojumā.

[25.2.1] Saskaņā ar Civillikuma 655.panta pirmo daļu mantojums atklājas ar mantojuma atstājēja nāvi, tātad šajā lietā konstatējams, ka mantojums atklājies /datums/, t.i., /pers. H/ nāves dienā.

[25.2.2] No Civillikuma 691.pantā norādītā izriet, ka gribu pieņemt mantojumu var izteikt arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgajos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku. No Civillikuma 693.panta trešās daļas izriet, ka mantiniekam jāizsaka sava griba pieņemt mantojumu gada laikā no mantojuma atklāšanās dienas.

[25.2.3] Tiesa uzskata, ka prasītājs ar savām faktiskajām darbībām ir pierādījis, ka ir pieņēmis, lietoja un turpina lietot mantojumu – Būves. Tādejādi tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītājs ir pieņēmis sava tēva /pers. H/ mantojumu - Būves. Nav pamata uzskatīt, ka kāda persona ir izteikusi gribu pieņemt mantojumu – Būves, vai arī būtu celta mantojuma prasība.

[25.2.4] Civillikuma 694.pantā paredzēts, ka ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā (692.p.2.d.) vai ja šādu valdījumu viņš iegūst vēlāk un līdz augšā norādīto termiņu (693.p.) notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteiktu atsauksmi, tad atzīstams, ka viņš to ir pieņēmis.

[25.2.5] Tiesa secina, ka prasītājs mantojumu jau pieņēmis ar faktiskām darbībām gada laikā kopš /pers. H/ nāves, turklāt tas atrodas viņa valdījumā nepārtraukti līdz pat lietas izskatīšanai tiesā.

[26] Tiesai pamata arī apšaubīt valdītāja – prasītāja, labo ticību. Atbilstoši Civillikuma 1013., 1015.pantam prasītājs pēc /pers. H/ nāves pieņēma īpašumu – Būves, valdījumā un turpināja to valdīt visu ieilgumam noteikto laiku 10 gadus, nezinot šķēršļus, kas nepielaiž to iegūt par īpašumu. Neviens cits mantinieks uz /pers. H/ atstāto mantojumu nekādā formā nekad nav pieteicies.

[27] Civillikuma 1024.pants paredz, kas pēc ieilguma noteikumiem (1000.-1022.pants) valdījis desmit gadu laikā nekustamo īpašumu, kurš zemes grāmatās uz viņa vārda nav ierakstīts, tas atzīstams par tādu, kas ieguvis šo īpašumu ar ieilgumu, un tam ir tiesība un pienākums prasīt šā iegūšanas tiesiskā pamata ierakstīšanu zemes grāmatās uz sava vārda.

[27.1] Tiesa atzīst, ka ieilgums ir nepārtraukts un ka ir iestājies arī ieilguma termiņš.

[27.2] Kā jau norādīts iepriekš, nepārtraukti pēc ieilguma noteikumiem valdot nekustamo īpašumu – Būves, to apsaimniekojot un dzīvojot tajā, kas ilguši vairāk kā 10 gadus, un kas apstiprinās ar iepriekš minētajiem lietā esošajiem dokumentiem, secināms, ka prasītājs pēc ieilguma noteikumiem vairāk nekā 10 gadus, t.i., no /datums/, nepārtraukti ir valdījis nekustamo īpašumu - Būves.

[28] Tiesa secina, ka nepastāv šķēršļi ieilguma konstatēšanai sakarā ar Civillikuma 1025.-1029.pantā norādīto pamatu - lietas īpašnieka tiesiskā iespēja izlietot savu tiesību uz lietu. Civillikuma 1025.pants nosaka, ka ja lietas īpašniekam, pret kuru ieilgums tek, ir tiesiski šķēršļi izlietot savas tiesības uz to, tad pa to laiku, kamēr tie pastāv, ieilgums apstājas. Šajā sakarā jāņem vērā, ka īpašuma iepriekšējais īpašnieks /pers. H/ ir miris, bet citi mantinieki (potenciālie lietas īpašnieki) nekad savas īpašuma (mantojuma) tiesības nav pieteikuši.

[29] Tiesa secina, ka ir pamats atzīt prasītājam īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - Būvēm, ņemot vērā nosacījumus par īpašuma iegūšanu uz ieilguma pamata. Tiesa uzskata, ka pretēja sprieduma taisīšana, t.i., noraidot prasītāja prasību, būtu arī pretēja Civillikuma 1. un 5.pantā norādītajiem principiem. Proti, Civillikuma 1.pants paredz, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības, bet 5.pants - kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

[30]

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tos samaksātos izdevumus.

[30.1] Prasītājs atzīst, ka tiesāšanās izdevumi šajā lietā no atbildētājiem nav piedzenami – tos uzņemas pats prasītājs. Tādejādi tiesa atzīst, ka šajā lietā nav nepieciešams izlemt jautājumu par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa.

Tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.,193.pantu,

n o s p r i e d a:

1. Apmierināt pilnīgi /pers. B/, personas kods /personas kods/, prasību.
   1. Atzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz ēkām - dzīvojamo māju, kadastra apzīmējums /numurs A/, kūti, kadastra apzīmējums /numurs B/, šķūni, kadastra apzīmējums /numurs C/, šķūni, kadastra apzīmējums /numurs D/, kas atrodas /adrese A/.
2. Lietas dalībnieki spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma – 2017.gada 31.oktobris, Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Tiesnesis

D.Līdacis